

GENERALADVOKATEN

Postboks 651 Sentrum, 0106 OSLO

Telefon 22 70 87 50 - Mil 510 5681 - Telefax 22 41 94 54

E-mail: postmottak.generaladvokaten@hpm.no

<http://www.generaladvokaten.no>

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.: 10101149-48	
20 JUN 2011	
ARKBET:	OSLO
KASSERES 6 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

Vår referanse

0212/2011/GA/AWD/744

Dato

17. juni 2011

Deres referanse

2010/01149-16/FD I 4/BFY

Forsvarsdepartementet

Postboks 8126 Dep

0032 Oslo

gjenpart: KANORD
KASØR

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM PERSONELL I FORSVARET**1. Innledning**

Det vises til departementets brev av 15. april 2011 og høringsnotat. Saken gjelder endringer i Lov om personell i Forsvaret som gjelder tre saksområder:

- adgangen til å ta lønnede eller ulønnede oppdrag utenfor forsvarssektoren,
- adgangen til å foreta fradisponering av yrkesbefal og avdelingsbefal uten villighet og
- utåndingsprøve som grunnlag for refselse.

Generaladvokaten har bare merknader til visse detaljer.

2. De enkelte forslag**2.1 Adgangen til å ta lønnede eller ulønnede oppdrag utenfor forsvarssektoren**

Generaladvokaten støtter departementets intensjon med hensyn til klargjøring av hvilke grenser som skal gjelde. Samtidig synes det åpenbart at det er vanskelig å formulere uttømmende regler for hva som ikke aksepteres. En presisering av aktsomhetsplikten kombinert med et krav om at visse aktiviteter, oppdrag eller bierverv krever godkjenning av arbeidsgiver kan være veien å gå. Stikkordet vil da være om oppdraget er av *militær karakter*.

En aktivitet vil typisk anses å være av militær karakter dersom den utad kan forstås som en naturlig del av forsvarssektorens tjenesteoppgaver og krever opplæring i militære ferdigheter eller i bruk av militært utstyr (høringsnotatet side 20). Det synes nærliggende å forstå høringsnotatet slik at man med "militære ferdigheter" omfatter de disipliner som er omtalt på side 15 og 21, herunder navigasjon og overlevelseskunnskap.

Dette avgrenses på side 22 mot ukontroversielle aktiviteter som speidervirksomhet, skytterlag etc. Generaladvokaten foreslår at disse eksemplene uttrykkelig nevnes i proposisjonen og har for øvrig ingen merknader.

2.2 Adgangen til å foreta fradisponering av yrkesbefal og avdelingsbefal uten villighet

Generaladvokaten har ingen merknader til befalsordningen og de foreslåtte justeringer generelt. Jeg ser heller ingen grunn til å gå inn i de spørsmål som er reist i Sivilombudsmannens sak 2008/1246 (som gjaldt fradisponering i anledning mottak av fordeler fra en av Forsvarets leverandører) ut over å bemerke at en disponering som formelt sett ikke er noen sanksjon for egen klanderverdig opptreden (jf. side 32) lett kan oppfattes som nettopp dette og kan komme i et uheldig lys dersom vedkommende senere blir frifunnet eller på annen måte rensket for den antatt klanderverdige opptreden.

Jeg forstår det slik at departementets forslag til nytt siste pkt. i § 7 første ledd, hvoretter fradisponering av befall grunnet andre årsaker ikke kan skje hvor forholdet åpenbart faller innenfor reglene i tjenestemannsloven §§ 15 og 16 eller disiplinærloven § 1, tar høyde for denne problematikken.

Kjernepunktet blir da, hvis jeg har forstått departementet rett, at dersom et befall er mistenkt for et forhold som kan medføre avskjed (tjml. § 15), suspensjon (tjml. § 16) eller disiplinær refselse skal saken behandles etter de regler som gjelder disse sakstypene med de rettssikkerhetsgarantier som der gjelder. Fradisponering skal da kunne skje dersom forholdet med stor sannsynlighet kan medføre slik reaksjon (side 37) eller dette åpenbart er påkrevd av helsemessige eller sikkerhetsmessige årsaker (forslaget til nytt nest siste pkt. i § 7 første ledd).

Når det gjelder sikkerhetsmessige årsaker, nevner jeg at det også kan være en problematikk opp mot vedkommendes egen personlige sikkerhet. Det har for eksempel forekommet at norske militære under fredsoperasjoner har blitt involvert i hendelser, med eller uten egen skyld, som har medført fare for represalier mot vedkommende fra lokale aktørers side. Jeg går ut ifra at dette er dekket opp i lovens § 15 med tilhørende bestemmelser.

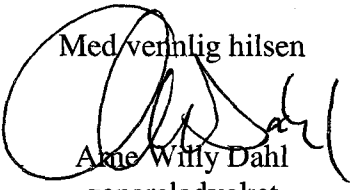
I og med at det kan være mye som står på spill i saker med mistanke om klanderverdig forhold kan mye tale for at en beslutning om fradisponering utsettes i påvente av en vurdering av grunnlaget for mulig disiplinært ansvar, eventuelt av hva man ellers kan anse som bevisst, forutsatt at en slik vurdering kan skje tilstrekkelig hurtig. Generaladvokaten og krigsadvokatene vil i så fall kunne stå til tjeneste. En annen mulighet kan være å foreta en midlertidig fradisponering i påvente av en slik vurdering. Jeg overlater til departementet å vurdere hvorvidt disse mulighetene skal reflekteres i lovteksten eller i proposisjonen.

2.3 Utåndingsprøve som grunnlag for refselse

Forslag er i samsvar med innspill herfra og kommenteres ikke ytterligere.

3. Avslutning og konklusjon

Med de foranstående merknader støttes høringsnotatets forslag.

Med vennlig hilsen

Arne Willy Dahl
generaladvokat